

ХАЛЬМГ УНН

Советск Союзин Коммунистическ партин Хальмг танггчн болн Элст балгсна комитетсин, куч-кблсчнрин депутатнрин танггчн болн балгсна Советсин газет.

№ 199 (3183)

1958 дж. октябрин 4

Уннь 20 ченшг

Российск федерацин колхозмуд
болн совхозмуд 1.721 сай пуд
буудя государствд хулдчкв

Российск Федеративн Советск Социалистическ Республикин селанэ элл-ахун кодлчир 1958 джилин октябрин 1-шин күртл буудя белдгнэ зурагган күнйггэд, 1.721 сай пуд буудя государствд хулдв. Государствд гуйр хулдгнн бола баанэ.

(ТАСС).

Эркин чинртэ буудя элвгэр белдхмн

Партин XX-ч хургар темдглдсн экономическ болн культурн тосхлгин зура, блн-амтнэ элл-ахун цуг халхс обдлүл-лгннд ик нилг уралан ишкдлнв болв. Эн зура ик гндг динлвр-ртэггэр күцэгджэна.

Эн XX-ч хургин тууджлч-шиидврмудиг күцэлж, мана Коммунистическ парть болн Советск правителств Хальмг амтнд кемджэн уга ик килмджэн үзүлдж, эн джил Хальмг танггчиг Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикд хуврулв. Туунд хэру гидж, мана цуг колхозмудин болн совхозмудин кодлмшчир, колхозникуд, селанэ элл-ахун специалистнр, цуг куч-кблсчнр үнн седклэн тэвдлж, эн джилэ тэрэнэ ик урггчиг цагтн, гедрлт угаггар хурадж, ик гндг динлвр бэрлж, орн-нутгтан алтн болсн 10 сай үлү пуд буудя орулдж дгв, зураггар—7 сай пуд буудя дгх баасмн.

Иим, бмн джилмудт үзгдэд уга, тэрэнэ урггчн ик динлвр бэрлгнэ нег эркин чинртэ учрн, эн джилин хавр тэрэн тэрэнэ экнэ буудя йилгэн сэн, обдэн гарцта болн йир цевр болсн йовдл.

Джил ирвэс тэрэнэ аггю мана республикд улм икдлж, селанэ элл-аху итклтэ түргэр үлж-бргдждж йовна. Тэрэнэ үлжн аггю икдүлсн болн тэрэнэ урггч икдүлсн ашд селанэ элл-ахун элл-уш хуралж авч белдлгнн чигн икдүлсн. Энунэс олн амтнэ илх-уухн элвдждж, баах баадл-джиргнлн байрта болв.

Элст балгсна „Буратинский“ совхоз (директорнр үр Сан-джиев Н., ах агрономнр үр Герасимов А.) куч-кблсчнр дундан цайлгврин кодлмш кедж, ирх хаврин тэрэнэ экнэ буудя белдлгннд ик оньган дгч, 4 миньгн 400 центнер буудя цеврлдж, балгсна шин-длжлгнэ лабораторт чинрин халлалггд, сэн экнэ буудя-ггар бийэн бүклдн теткв. Западн районо элл-ахус чигн тэрэнэ экнэ буудя белдлггэр чинртэ кодлмш кеджэцхэнэ.

Хальмг республикин колхоз-муд болн совхозмуд ирх хаврин тэрэнд 168 миньгн 77 центнер сэн чинртэ экнэ буудяггар бийсэн теткцхэх зөвтэ. 1958 джилэ сентябрь сарин 15 күртл зуг 92 миньгн 262гин баах зөвтэ.

Темснэ ик урггч

Сарпинск района Чапаевин нертэ совхозин Михаил Абуше х мановин гардлжа х бригадт темснэ ик урггч урггсн баанэ.

Ирлцнэггү культурин нег гектар болгснас 350 центнер

центнер экнэ буудя белдгв. эс гндж темдглдсн зурагган 54,8 процент күцэв. Эн белдгдсн экнэ буудян чинрин халлалхлэ, Яшалтинск, Целинн, Сарпинск районин ээрм элл-ахусар дала сэн гндж келлж болшго.

Целинн района „Родина“ колхоз эн джил дундлад тэрэнэ гектар болгснас 18 центнер цевр, дүүрнэ илэтэ, сэн буудя хуралж авч, энүнлэ зергллж баах „Ленинский“ совхоз, тэрэн тэрэнэ экнэ буудя чинр уга му болсн учрар, адл газрас тэрэнэ гектар болгснас 3,8 центнер буудя авч.

Элст балгсна буудя шин-длжлгнэ лабораторт халлгдсн 11 миньгн 470 центнер буудяггас, зуг 6 миньгн 400 центнерн тэрлж болх чинртэ болдж гарв, 5 миньгн 70 центнер буудян гарц тату, му, тэрэнд харш хорхата, буэр болв. Тер бийн эн районо совхозмудин гардачир, селанэ элл-ахун специалистнр, тэрэнэ экнэ буудян дутусиг ода чигн белдэд уга.

Мана цуг колхозмуд болн совхозмуд обдэн сурггүл-эрдмтэ селанэ элл-ахун специалист-агрономсар батлгдв. Тедн дунд үр Боуж В. А., Герасимов А. И., Лисицин С. Ф. болн нань чигн кесг үзмджтэ, кодлмштэ, үнн седклэн кодлг агрономс баанэ. Эднэ кодлджэх 112-ч номертэ, „Буратинский“, 4-ч номертэ совхоз-муд хаврин тэрэнэ экнэ буудян зурагган нурггдлж сэн чинртэ экнэ буудяггар күцэ-чкв.

Эднэс үлгүр авч, селанэ цуг элл-ахусин агрономс хаврин тэрэнэ экнэ буудя белдлгнэ кодлмшиг эврэнн гарган авчхэх зөвтэ.

Партин XXI-ч хургиг болн Хальмг АССР-н Деед Советин сунггвринг ик динлвртэггэр, сэн үзмджтэ кодлмшэр темдгл-хин төлэ, Хальмг республикин селанэ элл-ахун цуг куч-кблсчнр дунд ик цайлгврин кодл-мш кедж, ирх хаврин тэрэнэ урггч үлм обдэн болггдж, ик гарц авхин кергт, чинрн сэн экнэ буудя элвгэр белдлгнэ социалистическ дөрлэдэ бргнэр делгрулхмн.

Эн эркин чинртэ кодлмш экл партирорганизацин болн рай-онн селанэ элл-ахун инспек-син оньгт болн гардврт дань-бодниц, 260 центнер завстн, 165 центнер помидор авчана. Энунд кодлмшчир Эрдниев Оки, Гахаева Надежда, Бадмаева Гая ахта шунлтта сая-нар кодлджэнэ.

И. ИВАНОВ.

Хальмг АССР-н Деед Советд депутатнрин кандидатнр темдгллгн

Сунггврин 50-ч номертэ Михайловск округ

Хөөч—депутатин кандидат

Каспийск района „Олени-чевский“ совхозин коллектив Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат темдгл-хин төлэ хург кев.

Эн хургт түрүн болдж ах зоотехник үр Лосев М. А. үг авч.

—Депутатин кандидат ах хөөч Манджиев Намс Эль-зятневичиг темдглхмн, —гидж кель. —Ур Манджиев нидн джилин эклд хөөч болдж орла. Хөөчнрин кодлмшин джилэ аш диглгнн деер, энунэ кодлмшн цуггараггасн сэн үзмджтэ болв.

Хөөдэн саянар халлдж аср-сна ашд, үр Манджиев 100 хон болгснас 115 хургъ авад, цуг хурггдан амд-менд хал-гглад, 30-д килограмм күр-гдж өскэд, экэснэ салгв.

Сунггврин 28-ч номертэ Веселовск округ

И т к л т а у л с

Яшалтинск района, „Побе-да“ колхозин 5-ч номертэ ком-плексн бригадт, Хальмг АССР-н Деед Советин депута-тин кандидат темдгллгннд не-рэдсн хург болв.

—Хальмг республикин ах йосна органд селанэ элл-ах-ун производствд түрүн нүүрт йовх улс темдглджэх эн бл-рт, байрин түрүн уган—олн-келн амтнд кишгтэ джирггэл учрасн алдр Коммунистическ партгд нерэдджэнэвн,—гидж колхозник П. М. Железняк кель.

Селанэ элл-ахун кодлмшт нерн туурсн малчир дунд хөөнэс авдг шим-шүүс, хөө-нэ тоогинь обдлүлгнэ үл-гүр үзүлдж, нерн туурсн ах хөөч үр Лещин Иван Мало-феевич баанэ.

—Би Хальмг республикин Деед Советин депутатин кан-дидатд зөвтэ күн гндж олн колхозникудин нерн деерэс Лещин Иван Малофеевичиг темдгллжэнэв,—гидж үр Ч. М. Сумьянов кель.

Депутатнрин кандидатнр

Элст балгсна 2-ч долан джилэ школин коллектив хург кеггэд, Хальмг REPUB-ликин Деед Советин депута-тин кандидатд сунггврин 7-ч округар, 25 джилин эргид ба-гшлджэх Босхмджиева Бай-гуш Энеевнаг нег дууггар те мдглхэв.

Энунэ хөөдинн чинань йир сэн. Эн тоот цуггар үр Ман-джиев ямаран кевэр даалгсн кергт оньган бгдгнн үзүл-джэнэ. Ур Манджиев REPUB-ликин ах йоснд орлцж чадх элч, тегэд минн селвгиг олн тадн дөнннн,—гидж эн үгэн чилэв.

Дарунь негдгч фермин ах-лач үр Сангаджиев, зоотех-ник Эрдаева, малин эмч үр Кириенко болн нань чигн улс босдж, үр Лосевиг халунар дөнннцхэв.

Тегэд, коллективн хург ах хөөч Манджиев Намс Эль-зятневичиг Хальмг республи-кин Деед Советин депутатин кандидатд сунггврин 90-ч номертэ Михайловск округар нег дууггар темдглв.

Эднэ дарунь кесг колхоз-никуд, механизатормуд болн нань чигн босдж үг келсн улс Хальмг АССР-н Деед Со-ветин депутатин кандидатд ах хөөч Лещин Иван Мало-феевичиг темдглхн туск сел-вгиг цуггар нег дууггар дөнннцхэв.

Зерновое селанд баах улс 5-ч комплексн бригадт кодл-джэх колхозникуд, механиз-атормуд эврэннэ олна хург деерэн Иван Малофеевич Лещиниг Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидатд сунггврин 28-ч номертэ Ве-селовск округар орхиг сур-джах шиивр нег дууггар авч.

Яшалтинск района, „Заветы Ильича“ колхозин колхозни-кул эврэннэ нерн деерэс, Ха-льмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидатд Яшал-тинск района күцэгч комите-тин ахлач үр Ширипов Бадм Бадминовичиг сунггврин 27-ч номертэ Березовск ок-ругар темдгллхэв.

П. НАРМАЕВ.

ДЕПУТАТНРИН КАНДИДАТНР

Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикин Деед Советд суньгьлгь

Тоомсрта багш

А. БАБЕНКО,

2-ч долан джилә шнолин завуч

Шидр болсн КПСС-н ЦК-н сентябрьск Пленум, партин XXI-ч хург хурах шийдвр гаргьсиг мана орн-нутгин күч-көлсчнр ик политическ болн эдл-ахун өргмджтә тосцхав.

Мана республикин күч-көлсчнр эн ик байрта йовдлг эврәнн республикин Деед Советд суньгьлгьнла ирлцүлдж, өргмджән улмар өөдлүлдж, социалистическ дөрлдәнә залинь өргәр падрулдж шунджацхана.

Өдгә цагт цугьар республикин ах йоснд эврәнн зергләнәс тоомсрта элчнрән темдгджәнә. Тегәд чигн балгьсна 2-ч долан джилин школин багшнр хурган депутатин кандидат 25 джилин эргид бичкдүдт медрлән өгч йовх багш Босхомджиева Бося Энеевнаг темдглвдн.

Бося Энеевна 1941 джилдүгьан негн мет өгтн гидж төрдж гарад, ик эрт эк-эцкәсн дуудджанав.

хагьцсн. Тер бийнь Бося Энеевна Советин йосна нилчәр Аадрхнд педучилиш чиләгьад, терүнәс нааран 25 джилин эргид багшлджана.

Сургьулчнр болн багшнр энүг йир икәр таасдж күндлнә юнъгад гихлә бичкдүдт сургьмджан өгх кергәс Б о с я Энеевна күчн-чидлән хармн-хш, медрлән арвлхш. Тегәд чигн энүнә сургьсн сургьулчнр сән медрл авцхана.

Бося Энеевна шишлнүг багшлгьнас нань, олна көдлмшт ик оньган өгнә. Эн, багшнрин дамшлт өөдлүлгьнә институтин штатд уга инспектор болад ик көдлмш кенә.

Бося Энеевна цуг мана даалгьвриг күцәх хальмг улсин итклтә үрнә. Тегәд, суньгьвр болх өдр — октябрин 19-д, суньгьврин 7-ч округар дуугьан негн мет өгтн гидж дуудджанав.

М а н а и т к л

Г. ХАРЧЕНКО,

ремстройконторин десятник

Аксен Сусеев мана күндтә иньг. Энүнә бичсн произведе-ньс оли умшачнр дунд ик чинр зүүнә, теднинь умшхла маднд көдлмштән диилвр бәрхд дөнъ болна.

Ремзаводин коллектив үр А. И. Сусеевиг Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат темдглсиг мана коллектив нег дуугьар дөнънджәнә.

Итклиг күцәджд чадхмн

С. БАВЖИКОВ,

Мехпекарнә дирентор

Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат, мана коллектив эврәнн нег шунмгьа көдлмшч-мастерин дөнънгч Кортанова Хара-Кюкиг темдглв.

Эн күүнә джиргьлиннә хаалгь, олна төлә цергллгьнд өггдсн. Арви дөрвтәгьәсн авн эклдж көдләд, эндр өдр мана коллектив дунд эврәнн көдлмшәрн үр Кортанова нуурт йовна. Өдрә зурагьан эн даньгин давулдж күцәгьад, эврәннв уурмүдтән үлгүр болна.

Энүнә сән көдлмшнә темдг-лгджд, кесг дакджд эн мбрәл-гдлә. Уин-гол седкләсн көд-лдж, олна даалгьвриг кинән кевәр күцәхинь бидн энүг иткнәвдн, тегәд чигн бидн энүг Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат темдгләд, суньгьврин өдр үр Кортанован төлә цугьар дуугьан өгхмн гидж суньгьачн-риг би дуудджанав.

Суньгьвриг уктджд мана коллектив өбдән даалгьвр авб.

Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикин Деед Советд суньгьлгь

Элст балгьсна суньгьврин 1, 2, олна организацсин элчнрин

Унтә уурмүд!

Хальмг таньгьчиг Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикд хуврәснәс болн 1958 джилин августин 29-д гаргьсн РСФСР-н Деед Советин Президиумин Указас иштә, 1958 джилин октябрин 19-д, Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикин Деед Советд суньгьвр кегдджәнә.

Эн байрта йовдлг мана республикин күч - көлсчнр, КПСС-н XXI-ч хургиг ик өргмджтәгьәр цуг советск оln әмтн уктджах цагла ирлцүлдж тосджана.

Партин хург болгьн — партин болн цуг орн-нутгин джиргьлд ик темдгтә йовдл. Советск оln-әмтнд КПСС-н тууджлгч XX-ч хург ик чинртә, XX-ч хургин хоон, 2,5 джил давб, болв эн цагин эргид мана орн-нутг урднә угагьар

цецкджд, науکنь болн культурнә уралан ик холд ишкдләд, оln әмтнә джиргьл-баадлнә улмар өөдләд йовна.

Партин дарани биш XXI-ч хург 1959-1965 джилмүдт оln әмтнә эдл-ахун делгрлтин тод-рха тоогьар күүндвр кежд батлхмн. Энн тегәд мана орн-нутгин коммунистическ обществен материальн-производственн баз бүрдәлгьнә агьу ик программнә болхмн.

Тегәд чигн партин дарани биш XXI-ч хург хурах КПСС-н ЦК-н сентябрьск Пленумин шийдвр цуг советск әмтнә күч-көлснә шунлтинь шинәс өбд-лүлсн учрар, эдн партин XXI-ч хургт сән тосвр кехин кергт социалистическ дөрлдәг өргәр делгрүлджәнә.

Хальмг таньгьчиг Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикд хуврәлгьнә мана социалистическ Төрснә

ЗУРГТ: Советск Союзд баах генерал-полковник (довиков, хамдан Улан Цел Кулешовла күүнджәнә. Р. Аст

Оln әмтнә ту

А. БУРАХИ

Мехлесхәзин

Нерн мана орн-нутг ур-сн, гражданск болн Төрснә харсгч дәнә герои Ока Иванович Городовиковин нерн мана цугьарадмдн өбрхн. Энүг мана коллектив, Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат темдглх ик байр манд учрв.

Үр Ока Ивановичин Жиргьлин хаалгьнә бүкдән олна кишгин төлә, мана хортла ноолдлгьнд өггдсн бидн цугьар меднәвдн. Советск орн-нутгиг газдин хортдас харс-гьнд үзүлсн ач-тусинь тооләд, Советск правительств Ока Ивановичд Советск Союзин Герой нер зүүлгьсн. Иим ик ага күч Хальмг АССР-н ах

Хальмг АССР-н Деед Советд суньгьлгьяр Элст балгьсна суньгьврин 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 округсин күч-көлсчнрин болн общественн организацсин элчнрин хург

Октябрин нег шид „Родина“ кинотеатрт болсн, Хальмг АССР-н Деед Советд суньгьлгьяр Элст балгьсна суньгьврин 1, 2, 3, 4, 5, 6-ч болн 7-ч округсин күч-көлсчнрин болн общественн организацсин элчнрин хургиг күгдждмн дуугьар, көгшн-суньгьач Мулянов Му-Хар секв.

Хургин президиум шийдгдсн хббн, И. Н. Терский эн хургин күндтә президиумд КПСС-н ЦК-н Президиумиг шийдх селвг орулдж бгсиг, Советск Союзин гимнй айсд оln ймтн босджд, алых ташлгьар тосцхав.

Хурт иим тбрмүд тивгдджд күүндгдв:
1. Суньгьврин 1, 2, 3, 4, 5, 6 болн 7 округсар Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидатирт темдгдгдсн улсин туск күүндвр.

2. Депутатнрин кандидатнрин итклтй улс шийдлгьн.
Хурт босджд келсн улсин үгмүд, хурт авгдсн тогтавр болн цуг суньгьачнрур кегдсн дуудвр бидн барлджанавдн.

Даньгин оlnа нүүрт

А. ЖУКОВСКИЙ,

«Россовхозтрансин» шофер

Мана коллектив эврәнн көдлмшчнрин болн цергләчн-рин, инженерн-техническ көд-ләчнрин оlnа хурган, Халь-мг АССР-н Деед Советин де-путатин кандидатиг эврәнн коллективәс шийдх збв манд учрснд ик гидг байр кежд, даньгин нүүрт йовдг нег итк-лтә уурән—И. Г. Железнякиг Хальмг АССР-н Деед Советин депутатнрин кандидат темдглхав.

Үр Железняк угатя күүнә булд төрсн күн. 1938 джиләс нааран тасрхан угагьар мана предприягьд шоферәр көдл-

джәнә. 1957 джилин зурагьан аца зблгьәр 168 процент үр Железняк күцәлә, эн джилин 8 сарин зурагьан эн 169 процент күцәв. Хбрн джилин туршарт үр Железняк дань-гин оlnа нүүрт, даньгин үл-гүр болдж көллдж йовна.

Хальмг АССР-н Деед Со-ветд суньгьвриг уктджд мана коллектив өбдән даалгьвр авб.

Күндтә суньгьачнр, Хальмг республикин нег айта үрн, үр Железнякин төлә, октябрин 19 өдр дуугьан цугьар өц-хәй!

Нертә бичәч болн номт

А. НАРНАУХОВ,

Элстин ремзаводин элцц парторганизацин сегләтр.

Цуг советск улсин баадл-джиргьлд ик чинр зүүдждәх, партин XXI хурт мана орн-ну-тг бүкдән, өргмджтә белдвр кеждәх цагт бидн Хальмг АССР-н Деед Советд суньгь-врур ирджд йовнавдн.

Эврәнн оlnа хурган мана коллектив, үр А. И. Сусеевиг Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат темдглв.

Үр Сусеевин нериг мана республикд сәәнәр әмтн мед-цхәнә. Энүнә бичсн „Теегин үрн“ гидг дегтриг мана ум-

шачнр икәр дурлдж умшцха-на.

Үр Сусеев насни туршдан эврәнн чидлән оlnа кергин төлә арвлго өгч йовх күн, коммунист, орден зүүгьәч, фи-лологическ наукин кандидат. Эн күн мана күндтә даалгь-вриг йоста гидгәр күцәджд чадх күн, тер учрар Хальмг АССР-н Деед Советин депу-татин кандидат үр Сусеевин төлә суньгьвр өдр цугьар дуугьан өцхәй.

Күн болх багьасн

Л. САРАНГОВ,

Тосхлтин 2-ч управленә бригадир

Ик гидг политическ болн эдл-ахун чинртә тбр—Хальмг АССР-н Деед Советд суньгь-лгьнур мана коллектив сән диилвртәгьәр ирхин төлә зү-ткджд йовна.

Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат, эвр-әнн коллектив дунд нертә чолуч Лиджи-Гаряева Мари-йиг бидн нерәвдн. Эн күүк-нә насн багь, 1937 джил тө-рсн, болв эврәнн көдлмшә-рн Мария оln-дунд ик күнд-тә йовна. Өдрә зурагьан эн

150—180 процент күргджд кү-цәнә.

Тосхлтин көдлмшт үр Ли-джи-Гаряева багьасн авн та-хшсн, унн седкләрн көдлдг күн. Иим шунмгьа күн, оlnа даалгьвриг чадмгьагьар кү-цәджд чадх гидж итксн учрар, мана коллектив энүг Хальмг АССР-н Деед Советин депу-татин кандидат шийдв.

Суньгьврин өдр, октябрин 19-д, эн кандидатин төлә цу-гьар дуугьан өгхмн!

ОЛН АМТНА ИТКЛТА УРД

Бар сунъгъврн округсин, күч-көлсчнрин болн олна организацсин элчнрин хург

Юзин Герой, отставка
ник Ока Иванович Горо
Цергт йовсн майор Э. А.
на.
Астахов н цо кси зург.

Туурсн герой

РАХИНА,

Юзин леснич.

Юзин леснич. органид баяхла, кесн
ин кюлмштан даньгин диилвр
а-бархдмдн туста болхнь лавта.

1919 джилас нааран Ока
Иванович КПСС-н член, багъ-
асн авн дааня тбриг гавшунар
дасад, генерал-полковник нер
Ока Иванович зүүсн, прави-
телствин кесг олн орденсар
ачлдсн.

Тегад бидн эвранны олна
хургтан, үр Ока Иванович
Городовиковиг Хальмг АССР-н
Деед Советин депутатин кан-
дидатд темдглсиг цуг сунъгъ-
ачар доньндж, сунъгъврн
бдр, октябрин 19-д, үр Ока
Иванович Городовиковин төлө
дуугъан бгцххиг сурджанав.

Социалистическ Республикин Деед Советд сунъгългъар

2, 3, 4, 5, 6 болн 7 округсин күч-көлсчнрин болн

син сунъгългънд нерадгдсн хургт орлцачнрин

г күч-көлсчнрүр кесн

У У Д В Р

күчн-чидлиннь болн диилгдшго-
ннь эклц — келн-амтна элвг
делгрлт болн олн амтна эвдр-
шго иньглтиг улмар батлгъ
теткхд Коммунистическ парти-
тин болн Советск правительств-
ин өгчхх шин килмдж бол-
джана.

Партин болн правительств-
вин килмджд хару гидж, Со-
ветск Хальмгин күч-көлсчнр
эвранны зерглагъан энъкр Ком-
мунистическ партиннь эргнд
улмар чанъгъадж батлад, энү-
на гардврт 1958 джилд авсн
социалистическ даалгъван
цагаснь урд күцэхин кергт
шунджацхана.

Сунъгъврт нерадгдсн эн со-
вешаньд бидн хурад, Хальмг
Автономн Советск Социали-
стическ Республикин депутат-
нрин олна кандидатнрин тус-
кар үгән негдүлхләрн, Элст
балгъсна сунъгъврн 1, 2, 3,
4, 5, 6 болн 7 округсин цуг
сунъгъачириг, 1958 джилин

октябрин 19-д, сунъгъвр болх
бдр, мана авсн шиидвриг дө-
нъндж, коммунистнрин болн
партийн биш улсин хамцлтин
иим кандидатнрин төлө дуу-
гъан өгтхх гидж бидн дууд-
джанавдн:

сунъгъврн негдгч округар
нүүрт йовх кюлмшч, шофер
Железняк Иван Григорьевичд;

сунъгъврн хойрдгч округар
Хальмг билгтә бичәч Сусеев
Аксен Илюмджиновичд;

сунъгъврн гурвдгч округар
үр Иванов Николай Лиджие-
вичд;

сунъгъврн дөрвдгч округар
— нүүрт йовх тосхач —
чолуч Лиджи-Гаряева Мария
Джокаевнад;

сунъгъврн тавдгч округар
мехпекарна нүүрт йовх кюд-
ләч Кортанова Хара-Кюкен
Боковнад;

Унн седкләсн

В. НИКИТИН,

Госбанкин республиканск конторин нөдләч

Хальмг танъгъч Хальмг Ав-
тономн Советск Социалисти-
ческ Республикд хуврагдлгън
— келн-амтна ленинск полити-
кин диилвр болджана. Тегад
бидн эвранны республикин
Деед Советд сунъгъх зөвән
эдләд, октябрин 19-д сунъгъ-
вр кех зөвтәвдн.

Госбанкин Хальмг респуб-
ликанск конторин коллектив
эвранны хургтан, Элстин мех-
пекарнин кюлмшчир болн це-
ргләчнр мастерин дарук Кор-
танова Хара-Кюкиг Халь-
мг республикин Деед Советин
депутатин кандидат сунъгъ-
врн 5-ч округар темдглсинь
нег дуугъар доньнцхәв.
Ур Кортанова н и д н и н

джиләс авн мехпекарньд кюд-
ләд, өмн нүүрт йовдж, амтнд
үлгүр болна. Одриннь даал-
гъван даньгин давулдж кү-
цәгъәд, амтиг сән, өбдән чин-
ртә өдмгәр теткх ноолданд
шунлттагъар орлцна.

Одгә цагт үр Кортанова
мастерин эрдм дасдж, чадмг
медртә кюлмшч болхар шу-
нджана.

Госбанкин республиканск
конторин кюдләчнрин нерн
деерәс, сунъгъвр болх бдр,
Хальмг АССР-н Деед Советин
депутатин кандидат Кортано-
ван төлө сунъгъврн 5-ч окру-
гар дуугъан негн мет өгтхә
гидж дуудджанав.

О. И. Городовиковин кандидатуриг доньнджәнәвдн

И. ИЛИШНИН,

Научн шиндлггәнә институтин нөдләч

Мехлесхозин коллектив
О. И. Городовиковин Хальмг
АССР-н Деед Советин депута-
тин кандидатд темдглсинь ма-
на институтин коллектив ме-
дәд, чик гидж доньнджәнә.

Хальмгин нег тоомсрта үрн
О. И. Городовиковин тууджиг
мана коллектив нег үлү сәә-
нәр меднә. Насни туршд энү-
нә гатлсн хаалгънь — мана
орн-нутгин тогтсн түрүн бдр-
мүдәсн авн эвранны олн-амт-

нә төлө, эвранны Төрснә тө-
лә хортдла ноолдлгън. Эн ноо-
лдандан Ока Иванович дань-
гин диилдж йовсн.

Тинм болджах учрар О. И.
Городовиков Хальмг АССР-н
Деед Советин депутатин кан-
дидатд темдгллгъиг цугъар
доньндж, энүнә төлө сунъгъ-
врт дуугъан өгий гидж цуг кол-
лективсиг мана коллектив дуу-
дджана.

Туурмджта хаалгъ

Б. ШИВЛЯНОВ,

Балгъсна промкомбинатин нөдләч

КПСС-н XXI-ч хургиг болн
Хальмг АССР-н Деед Советд
сунъгъвриг уктдж, горпром-
комбинатин кюдлмшчир октяб-
рин 1 шинд, продукц гаргъл-
гъна джилә зурагъан 103 про-
цент күцәцхәв. Джил чилтл
500 минъгн арслнъга продукци
зура деерән немдж өгхәр шу-
нджанавдн.

Хальмг АССР-н Деед Со-
ветин депутатин кандидатд ма-
на коллектив, горОНО-н заве-
дующ үр Иванов Николай Лид-
жиновичиг заадж темдглв.

Ур Иванов 1912 джил кре-
стьян күүнә угатя бүлд төр-
лә, 1939 джиләс нааран
КПСС-н член. 1930 джиләс

авн Саратовск государствени
университетд дасдж чиләгъәд,
терүнә хөөн шишлнъ ах куред
ордж дасла.

Дәәнә цагт үр Иванов, ди-
визин комиссар болдж церглә.
Сүл цөн джилмүдт үр Ива-
нов селәнә эдл-ахун Алтайск
институтд, кафедрин заведующ
болдж кюдлн бәәддж, технику-
мд багшлдж бәәв.

Ур Иванов Николай Лиджи-
новичин джиргълин хаалгънь
альд, ямаран үүлд кюдлдж
йовсн болдж болв чигн. дань-
гин олнд күндтә бәәсн. Одгә
цагт үр Николай Лиджино-
вич, эрдм-сургулин халхин
төрт шундж чидлән өгчәнә.

Багъчудин нерн деерәс

Л. МЕСНЯНКИНА,

ВЛКСМ-н Элст балгъсна комитетин сегләтр

Одгә цагт мана республи- тосхач Лиджи-Гаряева Мар-

кин цуг багъчуд болн комсо-
мольцнр эвранны т у у р с н
ВЛКСМ-н 40-ч өөнүр ик гидж
политическ болн эдл-ахун
өргмджтәгъәр ирдж йовцха-
на. Эн туурсн өөн уктдж, ба-
гъчудин шундж кедж йовх
кюдлмшнь болн авсн өбдән
даалгъврмудн, "Х а л ь м г
АССР-н Деед Советд сунъ-
гъвр болджах учрар, эндр
бдр улм икддж, теднә өмн
улм чинртә төрмүд тәвгдджә-
нәвдн.

Хальмг АССР-н Деед Со-
ветин депутатнрин кандидатд
заагдсн нерд дунд, багъ наста

ийин нерн йовна. Мана багъ-
чуд цугъар энүгәр бахмдж
кедж, бийсн чигн энүнлә адл
күндтә, шунмгъа, олнд чинртә
болхин төлө зүткджәцхәнә.
Олнд үлгүр болм үр гидж эн
болджана! Энүг бас мана ком-
сомол, цуг советск улс сур-
гъдж, олна нүүрт гаргъсн ил.

Мана балгъсна багъчудин
болн комсомольцнрин нерн
деерәс, Хальмг АССР-н Деед
Советин депутатнрин кандида-
тсин төлө негн мет дуугъан
өгцхай гидж би цуг сунъгъач-
нриг дуудджанав.

Шунмгъа тосхачин кандидатуриг төлө

К. ПОГРЕБНОЙ,

Тоосхин заводин мастер

Хальмг АССР-н Деед Со-
ветин депутатин кандидатд тем-
дглгдсн үр Лиджи-Гаряева
Марийиг мана комбинатин
(КПП) коллектив нег дуугъар
доньндж, энүг темдглсн тосх-
лтин 2-ч управленә коллектив-
лә бидн дуугъан негдүлджә-
нәвдн.

Алдр Октябрин 41-ч өөниг

болн КПСС-н XXI хургиг, тер
мет Хальмг АССР-н Деед Со-
ветд сунъгъвриг уктдж, мана
коллектив зурагъасн давулдж
1 сай 100 минъгн тоосх кев-
ләд, 800 минъгн тоосх ша-
тадж болгъх даалгъвр авб.
ода тер даалгъван күцәхәр
шундж йовна.

☆☆☆

Хальмг АССР-н Деед Советд сунъгългъна Элст балгъсна сунъгъврн

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 округсин нүч-көлсчнрин болн олна организацсин
элчнр сунъгъврт нерадгдсн совешаньд, Хальмг АССР-н Деед Советин
депутатнрин нандидатнр темдглсн төрәр нүүндвр негъәд, Хальмг
АССР-н Деед Советд сунъгъврн 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 округсар Халь-
мг АССР-н Деед Советин депутатнрин нандидатнрт — ЖЕЛЕЗНЯК Иван
Григорьевичиг, СУСЕЕВ Аксен Илюмджиновичиг, ИВАНОВ Николай Ли-
джиновичиг, ЛИДЖИ-ГАРЯЕВА Мария Джонаевнаг, КОРТАНОВА Хара-
Нюкен Боковнаг, ГОРДОВИКОВ Ока Ивановичиг, БОСХОМДЖИЕВА Боса
Энеевнаг темдглсн нүч-көлсчнрин коллективсин олна хургудин шун-
вринь доньнәд, эн үүрмүдиг сунъгългъх зөвән өгтхә гидж сурх шиш-
вр авб.

РСФСР-н бичгчирин 1-ч хург уктдэж

Төрскн газран дуулач

Леджнэ Цери 1910 джил Яшкульск района, урдк Көт-чир-Шевир аймагт, Батан Леджн гидг угата күүнэ булд төрсн.

Цери бичкндэн ончэр үлд-лэ. Зуг советин йосна нилчэр вертэ поэт эн болсн.

Яшкулин школд тавн джил сурггуль дасчкад. Леджнэ Цери 1929 джил Саратов балгьсна рабфакд орад, теруган 1932 джил төгсөлэ.

Шулгудан эн 1930 джилэс авн эклдж бичлэ. 1931 джилэс авн барлгдла.

Эрдмтэ (поэт болдж бсдж йовхан үзүлдэ. 1932 джил Леджнэ Цери Эрнджэнэ Константинтэ хоорн, "Кучтэ динлгэн" гидг коллективн хурангыгу гаргьсн.

Рабфак төгсөснәннь хөдн Цери Хар газрт района газетин редактор болдж кдлджав.

Эн кдлмштэн 1936 джил куртл кдллэ. Ленинградт журналистин институтт Цери одла. Болв, эн сурггулян төгсгхдн

гем-шалтг энүнд харшлад, Цери Элстд ирдж республикин газетсин редактс кдлв. Хөд-ннэ Леджнэ Цери хальмг бичгчирин Союзин правленэ сег-лэтрнь болдж чигн кдлв, хальмг дегтр гаргьачин ахлч болдж чигн кдлв.

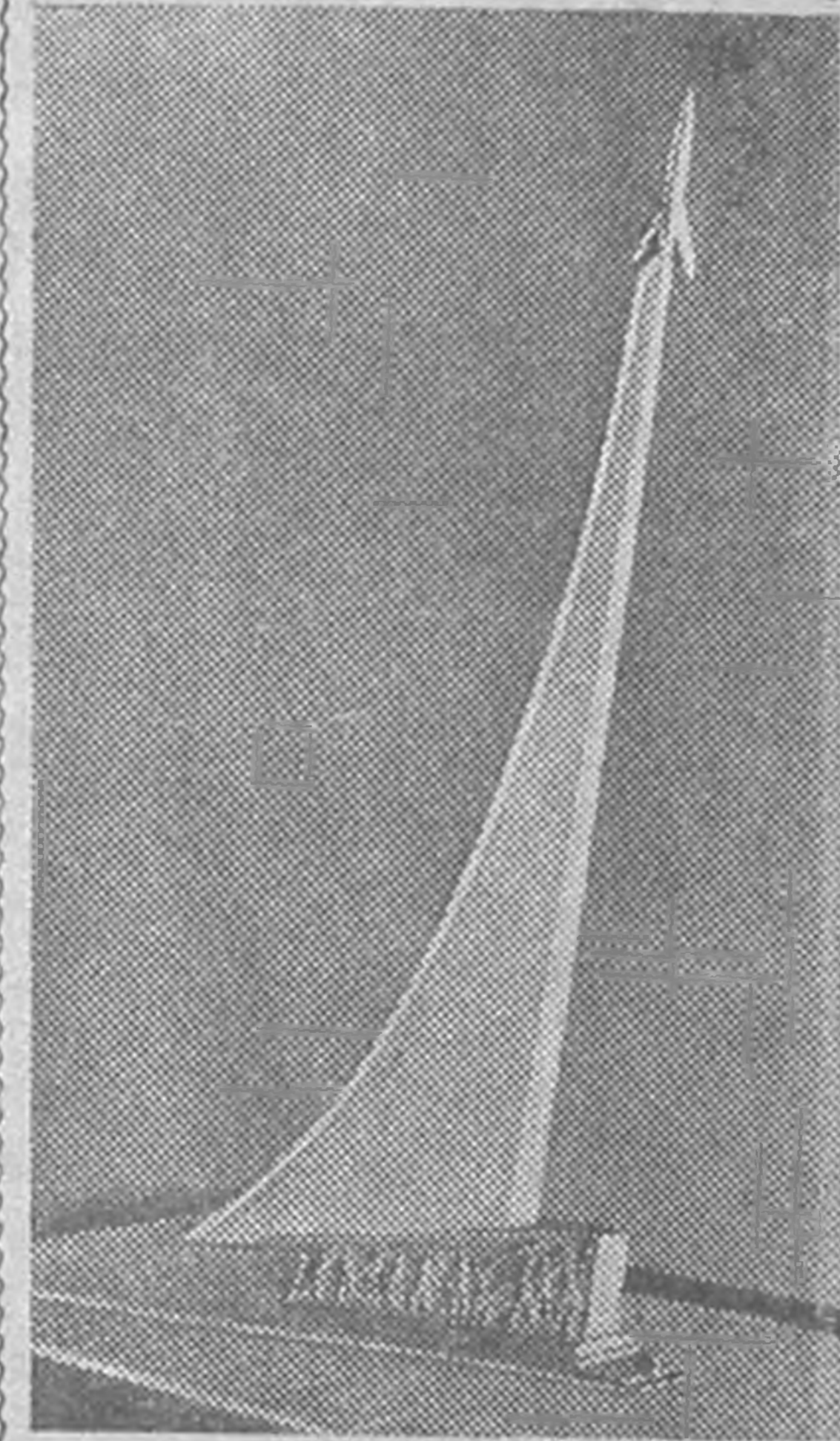
1939 джил энүнэ шүлгүдин "Чидл" гидг хурангыгу гарла. Тер хоорндан Цери орсас хальмг келнд орчуллгьна збвэр кдлмш кедж йовб.

Шулгүдин "Төрсн" гидг хурангыгуган Леджнэ Цери 1941 джил гаргьв.

Леджнэ Цери гуч арэ гар-сн насдан, 1942 джил шалт-гин уулэр бнвгьрв. Билгтэ поэт джиргьлиннь ахр болэгт ардан кесг сән-сән произвеленс үлдэв. Леджнэ Цери советск бичгчирин Союзин член билэ.

Дора бидн Леджнэ Цери шүлгүдэс барлджанавн.

Делкэд түрүн болгч Газрин советск искусствени дахуль

Газрин советск неглгч искусствени дахуль тавсид нерэддж Москвад тавгдх бумблвин проект.

учрар, газрин туст болн космическ агьун туст мана мед-рл делгрлгьнд шин цагин эрг-ц секгдэд, нарт делкән наукин болн культурин делгрлтд эвртэ ик дем курглгьн болдж тохрв.

Нарт делкән наука түрүн орм эзлх төриг мана советск наука, Коммунистическ партинтасрхан уга дбнвгд, ишкдл болгьар уралан йовдж күүцэдж йовна.

1957 джилин ноябрин 3-д, улм сән научн аппаратсар агсгдсн, планетс хоорнд нислгьнд амд агьрусн ямаран кевэр йовхиг шиндлжлх аргэ бггч, Газрин советск хойрдгч дахуль тавгдсн.

Газрин советск гурвдгч дахуль 1958 джилин майин 15-д делкән агьуд бдлдж, залсн эргцин хаалгьд курв.

Газрин советск гурвдгч дахуль гисн-мел унндан эврэн бийин заялар кдлдж бұлк научн станц мбн. Дахуль ик болсн учрар, научн шиндл-лгь кех олн-зүсн аппаратс терүнд багтадж тавх аргэ учрав.

Газрин советск искусствени дахульсар цуг орн-нутгудт ик гидгэр соньмсцхав. Альд болв чигн эн йовдлг-советск олн-амтнэ ик динлвр гадж унлч-хав. Шин дәннэ аамшгин бм-нэс, төвкнүн болн кумн амтнн хув-кишгин төлэ ноолддэ йовх нарт делкән олн сай унн седклтэ улс, советск наукин болн техникин күүцлтар бахта ханлт кеджәнэ.

Редактор Д. М. МУКЕБЕНОВ.

Ленинэ туск хальмг дун

Йовсн хаалгьмдн хату билэ, Яду болн чагчм билэ, Йосн манд уга билэ, Ярм күүзүнд бггтэ билэ.

Нойн, зэяснэ, лам, хан Нойлхлж цадхан мелдго билэ.

Алдр сулдхвр авхар удан Арслнгийн чидлэн агсдэ ноолдлавн.

Алтайин бргн ик газрас Агьу джиргьл хэйдэ ир-лэвн.

Ах-дууэр орсла нвгьлэд Амгьулнэ делдхэр бославн.

Зуугьад джилин цуста ноолдан

Зуурдин укл олсн уга. Зүркни халун ханлтан ода Зандн чамдан хальмг нерлнэ.

Багш улан Ленин баатр Бумбин орим тосхдэ бггач, Харныгьугьасн гетлсн халь-мг эндр Хаврин аитар чееджэрн киилнэ.

Келнь оньгдан кесг улс Күнвкэ амрган дуундан дуулна. Хальмг, орс, хасг, маньгьд Хамгин баатран чама гинэ.

Багш Ленин бнвгьрв гилднэ, Болв тернэ худл эсй? Укл уга мбнэк джиргьл Узхиг чамд заяч бгглэ.

Кумн хамг дуугьан дуулий, Кундтэ Ленинэн мел кунд-лий. Энвьсн цеггэрн төрскән батлий, Эндрк Ленин-багшан кунд-лий!

Соньгин дун

Стол эргэд суугьитэ, Уух илэвн эвлгэ. Эмгд, бвгд, авитэ, Эн соньгим эдлитэ.

Энвгин залус, суугьитэ, Эн хотигьан эдлитэ, Куурин саягьан эклитэ, Келсән соньсхн баягьитэ.

Багьчуд, сергмджән гаргьитэ, Байрин нйэрән кегьитэ, Домбр, хууран татитэ, Дахал бичнр бинлитэ. Мана колхоз бнрлэ, Мактал уга, уннлэ.

Уга биш-бэянлэ, Угата биш-байнла. Бумбин орн күүлэн Бүтсднэ йбралэн тальвнэ. Хамг амтнн төвкнү Йбрэдэ соньган бргитэ. Зандрсн улан цаягьан Затяр амтинь яснэ. Шин джиргьлэн йбрэгьитэ, Ширкин толгьа харгьулнэ, Хоша хотна гичнр, Хонад маньгьдур хэритэ. Улв-дулан орнтн У болчкад, таастала.

Саглр

Дорд бмн үзгин Шавр-шавр гертнэ Дун, домбрин айснэ Неглдж джннннэ. Кералдэд суусн Куукд-берэд дундаснэ Кбк торгьн бишмудтәннэ Кбркхн зүркнм эзлнэ. Хаджудан ирэд суухла, Хэвргьасм түлкдэ чичлэ. Бульгсн нвгь нанас Булакн нүлмс асхрулла.

Энвкр иньг Саглрм Эврэм болхасн гарв. Шин таньл кбвүтэгьан Шимлдэд садур орв. Дун, домбрин айс Дакн-дакн джннннэ. Торгьн бишмудтэ куукм Тас ирхән уурв. Сар мандлдж гарв. Сарулддж бр цаяв. Дурлсн куукм уга, Домбрин айс унтрв.

Уүнд би төрлэв

Уүнд би төрлэв. Укл уга төрсн. Уүнд би дслэв, Урм гилэ орн. Кбгшн экм укхдән Келлэ, нама дуулад: "Онр ик кишг Овртчн дүрэтэ, эдлхч". Эн газрт төрсндән Эклдән ханад дуулнав. Онч бнрткнн төрснлдән Онвдин шүлгән нерэднэв.

Э К

Кбгшн экнь кбвүгьан Төрскән харслгьнд мордулна, Кузүудж теврэд урән Төрсн экнь умслэ. Эк уулад, урән "Узгдхийч нанд?" - гилэ. "Ээдж бичэ уультн, Узгдхв", - гилэ хэрүднэ. Кбгшн эк кбвүгьан Кучтэ даянд илгэлэ. Кумн даясиг дарх Кецу заквр бгглэ. Гаргьсн урнэс экд Газрт юн энвкрв? Экин седклэс урнд Энвкр юн баяхв? Эк-экас гаргьсн, Эврэ эк унтэ. Эк-экас Төрсн-эк Эн саамд унтэ. Уүнд би төрлэв.

Обнин йбрал

Цусн-махнлагьан шиньгрсн Чамдан, комсомол, менд! Домбрин айс дахад, Дуулс гилэв, чама. Чамдан ицсн ахинчн Чидлнэ агьу бргн. Мана гавц багь насн Мандлсн нарншнэ хурц. Бамбла цецг-комсомол, Бахта саяхн хббткч. Наснчнэ ут болтха, Нернчнэ мбнвкрдж тууртхал Обни эндр саамлдж, Онр кучән медүлий! Селвг партин авч, Сүртэ саяг тохий!

Диг джил хооран-1957 джилин октябрин 4-д Газрин советск неглгч дахуль тавсн йовдл-орчлнэгин тавн түвд ончта соньн зэньг болдж тарла. Научн-шиндлжлгьнэ институтсин болн конструкторск бюросин кесн ик гидг кдл-мшин ашд, Газрин түрүн искусствени дахуль мана орн-нутгт нарт делкэд түрүн болдж келгдсн. Газрин советск искусствени түрүн дахуль тавлгьн-орсин алдр номт К. Э. Циолковскийн сургьм-джсин негинэ күүцэлгьн болдж гарв.

Искусствени дахуль тавлгьн сән күүпвртэгьар кегдсн

Республикин "ХАЛЬМГ УНН", "СОВЕТСКАЯ КАЛМЫКИЯ" газетс октябрин 1-шинэс авн 1959 джилд бичгдлгь экл-джәнэ. Бичгдлгьнэ уннь: джилдән-52 арслнэ 20 деншг; брэл джилдән-26 арслнэ 10 деншг; нег сардан-4 арслнэ 35 деншг. "Союзпечатин" республикин, балгьсна, районин отделенс болн залгьлдана отделенс, почтальонс болгьн цугьар газетд бичгдлгь кеджәнэ.

1959 джилд газетст болн журналмудт күн болгьна бичгдлгьн 1958 джил октябрин 1-с авн эклдж кегдджәнэ. Газетд, журналд бичгдлгь "Союзпечатин" балгьсна, района отделмүд болн залгьлдана отделенс, предприятисн, колхозин, РТС, совхозин, сургьулин заведеньсин болн учрежденьсин пунктсар олна уполномоченн улс авчана. Газетд, журналд бичгдлгьнэ цаглань кецхән! "Союзпечатин" республиканск отдел.

Государственн хальмг драматическ театр, урднэ эн драматическ театрт кблэсэ йовсн артисткриг, хэрү ирөж, урдк кблмштнн орхнэ сурсжана. Тер учрар, цуг артист-нр күүндхнн тблэ драмтеатрин дирекцд ирцхйх збвтэ. Мана хайг: Элст Салгьсн, Роза Люксембург уульнэ, 25 номерт гэр. ДИРЕКИ.